

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

роботодавців якістю підготовки фахівців; методи оцінювання: анкетування; тестування; експертні оцінки; моніторинг; періодичність оцінювання: поточний контроль; підсумковий контроль.

Важливо, щоб система оцінювання ефективності управління науково-освітнім середовищем була об'єктивною та надійною, що є важливим інструментом забезпечення якості підготовки фахівців. Система оцінювання має бути об'єктивною, надійною та давати можливість для вдосконалення науково-освітнього середовища.

Отже, створення моделі управління науково-освітнім середовищем – це складний, але необхідний процес, який дає можливість закладам фахової передвищої освіти підготувати конкурентоспроможних фахівців, відповідальних потребам сучасного ринку праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000. Уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с.

Юлія СИТЮК,

вчитель початкових класів

Новознам'янської гімназії

Піщанської сільської ради

с. Нова Знам'янка, Україна

ПРОГРАМА МІЖНАРОДНОГО БАКАЛАВРАТУ (INTERNATIONAL BASCALAUREATE – IB) ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СВІТУ

Сьогодні перед освітньою спільнотою стоїть багато викликів які сформовані сучасним інформаційним суспільством. Одним з таких викликів є

швидкий темп змін в сучасному світі та його глобалізація. Саме тому при реалізації проекту реформування української системи освіти Нова українська школа значна увага приділена формуванню уміння вчитися впродовж всього життя. [1] Саме така здатність закладається в учнів початкової школи.

Програма міжнародного бакалаврату (International Baccalaureate – IB) сформована однойменною міжнародною організацією яка має на меті озброїти школи програмами які сприяють формуванню в учнів знань та навичок які необхідні їм для життя, навчання та роботи в світі який стрімко глобалізується та забезпечити випускникам програми можливість вступати до закладів вищої освіти будь-якої країни світу. Цей комплекс програм має на меті сформувати міжнародну мобільність для учнів та сформувати у них адаптаційну компетентність для подальшого навчання, роботи та наукової діяльності.[3]

Загалом розроблено чотири програми. Програма для початкової школи (Primary Years Programme), яка орієнтується на учнів від 3 до 12 років, програма для учнів середньої школи (Primary Years Programme) яка орієнтована на вік від 12 до 16 років та дві програмами для старшої школи які орієнтовані на учнів у віці 16-19 років:

– Програма міжнародного диплома (Diploma programme) (найпопулярніша з програм) яка передбачає підготовку випускника до вступу в університети та продовження здобуття вищої освіти, у тому числі і наукового спрямування;

– Програма спрямована на кар'єрну підготовку (Career-related Programme) яка приділяє основну увагу підготовці до роботи в сучасному глобалізованому світі.[3]

Програма для початкової школи спрямована в першу чергу на вивчення навколишнього світу та прищеплення учням бажання здобувати нові знання та активно досліджувати навколишній світ. Реалізація цього здійснюється через вивчення базових предметів (напрямів) які включають в себе читання та мову, математику, науку, мистецтво, суспільні науки, фізичний та соціальний розвиток особистості. Варто зауважити, що при реалізації цієї програми велику роль відіграє трансдисциплінарний підхід до навчання. Трансдисциплінарний

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

модель навчання покладена в основу всієї програми її суть – навчання через вивчення явищ, подій, фактів та взаємозв'язків між ними, а не окремих предметів. [4]

Концепції покладена у основу програми є універсальними та позачасовими та сприяють саме вмінню навчатися, формують бажання навчатися та надають учням інструменти якими вони можуть користуватися під час свого подальшого навчання в незалежності від умов та конкретного змісту цього навчання. Цими концептам є:

1. Форма – фактичне знання яке учнів можуть ідентифікувати.

2. Функція – знання того, що все має свою роль, місце та спосіб діяльності які можна ідентифікувати та оцінити.

3. Причинно-наслідковий зв'язок – розуміння того, що нічого не відбувається без причини та кожна дія має свій результат. Також важливим аспектом є те, що учень повинен розуміти що результат однієї дії може бути причиною іншої дії та явища, тощо.

4. Зміни – знання про те що зміна є універсальним явищем та не ніщо не може залишатися незмінним і ми повинні бути готовими до цих змін та керувати ними чи реагувати на них.

5. Зв'язок – розуміння того, що людина живе не одноосібно, а у суспільстві де кожен елемент взаємодіє між собою та справляє вплив один на одного.

6. Перспектива – знання того, чому я хочу навчитися та розуміння того, що поставлена мета визначає наші дії для її досягнення і головне розуміти для чого можна в подальшому використати здобуті знання вміння та навички.

7. Відповідальність – розуміння того, що досягнуті результати є наслідком власних дій.

8. Рефлексія – знання того, що кожна задача може бути вирішена різними способами та необхідно враховувати інші способи, а свій спосіб вирішення необхідно обґрунтувати та довести його ефективність.[2]

Названі компетентності дійсно є міждисциплінарними та можуть бути застосовані як при вивченні читання так і при вивченні математики чи фізичної

культури. Такий підхід дозволяє сформувати учня який бажає та готовий вчитися і має відповідний інструментарій.

Зазначеною програмою конкретно визначено десять навичок учня які повинні розвиватися на всіх рівнях ІВ, але закладаються вони саме у початковій школі. Коротка характеристика цих навичок наведена нами у таблиці 1. [2]

Таблиця 1

Навички учня за програмою міжнародного бакалаврату

Навичка	Зміст навички
Турбота	Повинен допомагати іншим, бути чуйним, уважним, мати навички роботи в групі.
Відкритість	Має прислухатися до інноваційних ідей та розуміти, що існує більше ніж один спосіб виконати завдання.
Збалансованість	Повинен вміти раціонально використовувати свій час та брати участь не лише у одному виді діяльності.
Вміння ризикувати	Повинен не боятися робити помилки та бути готовим спробувати нові та незнайомі способи виконання завдань.
Принциповість	Має бути чесним та відповідальним, приймати відповідальні рішення та мати почуття справедливості. Учень повинен діяти відповідно до принципів доброчесності.
Допитливість	Повинен виявляти наполегливість при навчанні та не здаватися перед труднощами. Приймає виклики які перед ним стоять.
„Мислитель”	Вміє використовувати свої знання, доповнює власні ідеї та ідеї інших.
Обізнаність	Зацікавлений у розширенні своїх знань.
Комунікативність	Вміє висловлювати власні думки та ставлення, щодо навчання та іншої діяльності.
Рефлексія	Повинен планувати своє навчання та використовувати різні способи виконання завдань

Цікавою є форма підсумку навчання запропонована програмою. Так результати навчання учень повинен показати на підсумковій виставці де вони презентують свій реалізований проєкт який є міждисциплінарними та найчастіше груповим. Основною відмінністю такого проєкту від традиційного є

„Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм”

те, що тематика, засоби реалізації та презентації визначаються учнями самостійно без встановлення жорстких рамок з боку вчителя який виконує роль фасилітатора. Саме такий проєкт, на думку авторів програми, є тією формою яка повинна продемонструвати сформованість характеристик учнів які ми обговорювали вище.[4]

Отже проаналізувавши програму ми можемо дійти висновку, що вона спрямована на підготовку випускника який адаптований до навчання на наступних освітніх рівнях де закладається академічна основа та формується здатність керувати своїм навчанням і встановлювати зв'язки між навчанням у класі та реальним життям. Саме ці навички закладається у навчанні в початковій школі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII : станом на 4 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 06.03.2024).
2. Main P. Key concepts PYP. 2022. URL: <https://www.structural-learning.com/post/key-concepts-pyp> (date of access: 08.03.2024).
3. Primary years programme (PYP). *International Baccalaureate®*. URL: <https://www.ibo.org/programmes/primary-years-programme/> (date of access: 07.03.2024).
4. PYP curriculum framework. *International Baccalaureate®*. URL: <https://www.ibo.org/programmes/primary-years-programme/curriculum/> (date of access: 07.03.2024).